СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 251. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЖОВТНЯ 1950.

No. 251 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 28, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НЕ БУДЕ ВІЙНИ ЦЕЇ ЗИМИ, КАЖЕ ТРУМАН

Вашингтон, 26 жовтня. — Президент Труман заявив отверто, що він не боїться вибуху війни в Европі цеї зими. На пресовій конференції один голяндський кореспондент, ломаною англійською мовою виявив, що нарід в Голяндії дуже побоюється війни і запитався президента, чи є яка небезпека війни цієї зими, тобто, чи треба сподіватися „чогось від Росії у Західній Европі". На це відповів президент: Ні, ми не надіємося. Інші репортери, які не чули питання, від себе запитувалися, про що йдеться. Тоді президент ще раз сказав, що йому поставили запит, чи треба надіятися турбот у Західній Европі цієї зими і що він відповів, що не треба того боятися.

Президент не розводився більше над тим, одначе між кореспондентами стало звісне, що п'ятнадцять европейських дипломатів висловили думку, що Росія не бажає собі загальної війни тепер і що її не буде, хіба, що станеться якийсь промах по котрімсь боці.

З інших питань важливе було питання про атомову бомбу в Росії. Президент заявив, що крім його оповістки з 23 вересня 1949 р., що в Росії був атомовий вибух, американський уряд не знає про це нічого більше. Президент сказав теж, що не перероблювано плянів про розвіяння урядових агенцій з Вашингтону.

ТРУМАН ПРИГОТОВЛЯЄ ПЕРЕДВИБОРЧУ ПРОМОВУ.

Вашингтон. — През. Труман виголосить передвиборчу промову з кінцем найближчого тижня по радіо і телевізії для всіх стейтів. Президент не заявив того рішуче, а сказав тільки на пресовій конференції, що він має на думці виголосити принаймні одну промову з нагоди виборів 7 листопада. Він теж виявив, що промова буде виголошена з Вашингтону. — На авдієнцію до Білого Дому зголосився в четвер Фердинанд Пекора, кандидат на посадника міста Ню Йорку з Демократичної партії. Розмова тривала 20 мінут. Президент висловив побажання йому й кандидатам Демократичної партії на становище сенатора, тобто Гербертові Г. Лименові і кандидатові на стейтового губернадора, Волтерові Лінчові. — В Ню Йорку ще є другий „незалежний" демократичний кандидат на посадника, діючий посадник Вінсент Імпеліттері. Кандидатом Республіканської партії є Едвард Корсі, теперішній стейтовий промисловий комісар. Всі вони ведуть завзяту конкуренційну передвиборчу кампанію, яка відзначається взаємними рекримінаціями з уваги на слідство, яке ведеться проти нюйорської поліції за підкупство для затаєння підпольної забороненої гри.

АРЕШТОВАНО ЧОЛОВІКА, ЩО ЗНИЩИВ ВИСИЛЬНЮ ГОЛОСУ АМЕРИКИ".

Вашингтон. — Директор Федерального Слідчого Бюра оприлюднив, що арештовано чоловіка, який динамітом висадив 17 вересня вежу для висилання радієвих програм „Голосу Америки" в місцевості Мейсон, у стейті Огайо. Арештований називається Флойд Кіннер. Він сказав, що зробив це тому, що в його радіо-апараті чув помішані голоси і він не міг слухати бажаної ним програми. Кіннер був вояком американської армії. Після звільнення з війська його кількома наворотами ставили під лікарський догляд з уваги на його умовий стан. Він не мав нічого спільного з підривними організаціями.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ЗА 45-ГОДИННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ

Шікаґо. — К. Е. Вилсон, президент підприємства Дженерал Моторс Корпорейшен, вийшов з домаганням, щоб хвилево завести 45-годинний тиждень праці для приспішення оборонної продукції без обмежування виробу предметів для домашніх потреб. Пред'явлення поставив Вилсон у промові на форумі Американського Товариства для Металів. Він звернув увагу, що головною турботою підприємців є робоча сила. Тому на якийсь час треба більшити тиждень праці до 45 годин і втримати на теперішній висоті продукцію товарів до щоденного вжитку. Коли необхідність скінчиться або, коли військові потреби будуть заспокоєні до тієї міри, що ми можемо почувати забезпеченими, тоді вернуться до 40-годинного тижня праці. — З Вашингтону наспіли вісті, що провідники робітничих організацій з місця відкинули пропозицію Вилсона. Речники Американської Федерації Праці й Конгресу Індустріальних Організацій заявили, що робітництво готове до співпраці для оборони, одначе не бачить потреби касувати теперішнього закону про 40-годинний тиждень праці.

РІШУЧА ЗАБОРОНА БУДОВИ БУДИНКІВ ДЛЯ ЗАБАВИ

Вашингтон. — Краєва Влада Продукції оприлюднила заборону будови нових будинків для „розваги, відпочинку й забави" вже від п'ятниці 27 жовтня. Влада приготовляє розпорядок, який обмежить ужиток стратегічних матеріялів на виріб радієвих і телевізійних апаратів, домашніх холоділень, пральних машин та інших прикладів для тривкого чищення домів. Обмеження відтягне 20 до 30 відсотків таких матеріялів з продажу. Заборона нових будівель для забави така сувора, що викликала змісця протести будівельних підприємців. Будівельний промисл орудує фондами у висоті 26 біліонів долярів річно, отже така заборона може викликати великий хаос у заробітках і зайнятті робітників. Заборона відноситься до 44 родів будівель, а крім того ліста може бути розширена на інші будинки, включаючи й мешкальні доми. — Після оприлюднення заборони деякі підприємства стримали вже розпочаті будови, побоюючися, що не стане матеріялу на їх викінчення.

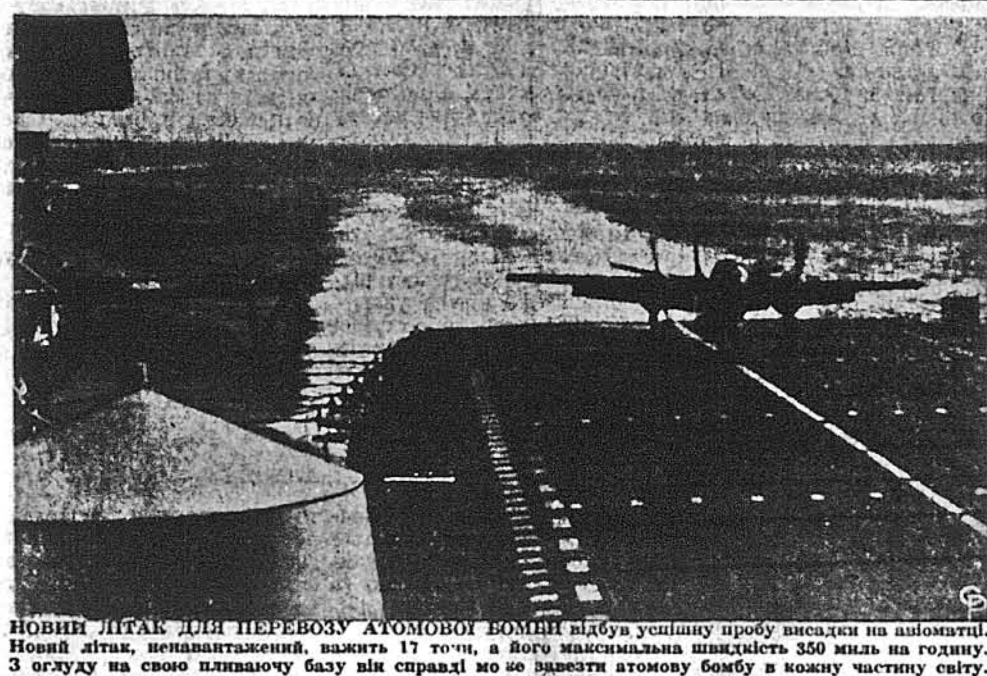
В АМЕРИЦІ

● **Секретар торгівлі Чарлс Сойер** не вірить, щоб корейці могли стримати комунізм на Далекому Сході. У промові на обіді Американського Автомобілевого Товариства в готелю Валдорф Асторія в Ню Йорку він звернув увагу, що комуністи не успокояться після однієї поразки і їх треба дальше поборювати силою.

● **Резервові харчові припаси для** цілого світу радить втримувати Норис Дод, американський делегат до Харчової і Рільничої Обрганізації Об'єднаних Націй. Це треба зробити з уваги на світове положення, каже Дод.

● **Не п'ять, а дев'ятнадцять мільйонів** шкоди приніс найновіший буревій в Маямі, на Флориді. Це оприлюднюють бюра, які забезпечують власників реальностей проти буревіїв.

● **Джан Дж. Раскоб** померший кол. голова Краєвого Демократичного Комітету, записав дол. 5,000,000 на добродійні цілі. Померший щойно Ал Джолсон, актор-співак, записав дол. 4,000,000 на такі ж цілі

НОВИЙ ЛІТАК ДЛЯ ПЕРЕВОЗУ АТОМОВОЇ БОМБИ відбув успішну пробу висадки на авіоматці. Новий літак, ненавантажений, важить 17 тонн, а його максимальна швидкість 350 миль на годину. З огляду на свою пливаючу базу він справді може завезти атомову бомбу в кожну частину світу.

ЗДА і Британія відкинули совєтський плян розброєння

Лейк Соксес, 27. жовтня. — Злучені Держави Америки і Велика Британія відкинули вчора останню пропозицію Совєтського Союзу щодо редукції одної третьої частини збройних сил п'ятьох великодержав та заповіли дальше скріплення оборонних сил західних аліянтів, як довго Москва не докаже ділами, що вона справді має мирні цілі. Американський представник Ворен Р. Остин і представник Британії Кеннет Йонґер ствердили в Політичному Комітеті Об'єднаних Націй, що Совєтський Союз має тепер найбільше війська і найбільші військові споруди в світі і що його сила пропорційно ще тільки збільшилася б, як би західні потуги погодилися зменшити на одну третю свої сухопутні, морські і повітряні збройні сили. Оба представники ствердили іншими словами цю саму правду: західний світ признає загальне бажання людства щодо розброєння, але аґресивні цілі Совєтського Союзу сьогодні не залишають вільним народам жадного іншого виходу, як тільки збільшувати свою оборонну силу. „Ми розбудовуємо нашу силу в надії мирного полагодження великих розбіжностей. Як довго Совєтський Союз не виявить чинно справжнього бажання досягнути розв'язки цих розбіжностей, вільний світ не має іншого виходу, як тільки скріплювати свої вольності" — твердив Ворен Р. Остин.

КАНАДА Й ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР ПРО ЗЛУКУ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОБОРОНИ

Вашингтон, 26 жовтня. — Голови військових штабів країн з Атлантійського Пакту виявили поспіх у нарадах над об'єднанням своїх армій і доручили негайне назначення головного команданта европейської армії. Вони теж точніше обчислили сили, з яких ця армія має складатися, одначе ці вісти вважається найвижчою військовою тайною. Досі панує переконання, що верховним командкантом буде назначений ген. Двайт Д. Айзенгавер, який займав це становище підчас другої світової війни в Европі. Наначення має проголосити Оборонна Комісія Атлантійського Пакту, яка збірається в суботу. Потім з'їдуться ще на конференцію міністри закордонних справ згаданих країн. У комунікаті, проголошенім з нарад голов військових штабів, подано до прилюдної відомости тільки предмет нарад в найзагальніших начерках. З комунікату виходить, що повне об'єднання европейських армій буде переведене впродовж 1951 р. Це об'єднання прийде на місце теперішньої організації Західнього Союзу, якого осідок находиться у Фонтенеблью, а якого головою є маршал Лорд Монтґомері.

ОБ'ЄДНАННЯ ЕВРОПЕЙСЬКИХ АРМІЙ ЗАПОВІДЖЕНЕ НА НАСТУПНИЙ РІК

Вашингтон. — Злучені Держави й Канада формально підписали умову для спільної оборони обох країн і цілого вільного світу проти комуністичної аґресії. Нова умова, яка на ділі діткне усе населення обох країн, і потягне за собою біліонові видатки, привертає до життя умову з Гайд Парку, заключену в 1941 р. між през. Рузвелтом і премієром Канади, Макензі Кінґом. Згадана умова зобов'язувала до злуки економічних ресурсів на протяг другої світової війни. Теперішню умову підписав секретар стейту Дін Ачесон і канадський амбасадор Гюм Вронґ. Співпраця буде така тісна, що Канада проголосить заборону будови домів для забави, так як це зробили Стейти, щоб заощадити матеріяли, потрібні для оборони.

ПОСОЛ І. ДІКУР АКТИВНИМ ЧЛЕНОМ КАНАДІЙСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ

Лейк Соксес, 27. жовтня. — Посол Іван Дікур, канадієць українського походження, що досі був парляментарним дорадником канадійської делеґації в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, в останньому був іменований активним членом цеї делеґації та вже в її імені бере участь в працях поодиноких комітетів Генеральної Асамблеї. Новий успіх посла І. Дікура, цього видатного канадійсько-українського громадянина, привітає без сумніву з великою радістю і вдоволенням ввесь український нарід.

НІМЕЧЧИНА ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ О.Н. В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ В СОВЄТАХ

Бонн, Німеччина, 27. жовтня. Канцлер Західно - Німецької Федеративної Республіки, д-р Конрад Аденауер, закликав вчора Об'єднані Нації провірити долю поверх одного мільйона колишніх німецьких вояків, що все це перебувають в совєтському полоні, хоча Совєти вже проголосили закінчення репатріяції. „Затримання Совєтським Союзом німецьких воєнно-полонених і цивільних — п'ять і пів року після закінчення війни є холодним варварством" — твердив д-р Аденауер, промовляючи до всіх членів парляменту, уряду та великої маси народу з нагоди „Дня воєнно-полонених". Він заповів, що німецький уряд предложить Об'єднаним Націям вичерпуючі матеріяли на цю тему, хоча їх не можна публікувати, щоби не пошкодити німцям, що є в совєтських руках. „День воєнно-полонених" святковано в цілій Західній Німеччині як день національної жалоби та з великим обуренням на совєтських народовбивців. В усіх містах жалібно грали дзвони а повітрям Берліна потрясали глибокі звуки „Дзвону Свободи".

ОРГАНІЗУЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ

Ню Йорк, 27. жовтня. — В останньому часі помітні щораз більші тенденції українських громадян до більш активної, зорганізованої участи в загально - американському суспільному і політичному житті, що без сумніву матиме велике значення теж для збільшення українських впливів в американських політичних і адміністраційних колах. Під цим кутом на окрему увагу заслуговує українське передвиборче зібрання, що відбулося минулого вівтірка у Все-Американському Комітеті для перевибору губернатора Дюї. Там вже від давна існує Український Відділ, який в останньому поповнився новими силами, теж з-поміж демократів. Головою відділу є Д. Галичин, а його співпредсідниками в цьому році є адвокати Михайло Пізнак та Іван Робертс, що й скликали згадані збори, в яких взяло участь около 30 осіб з усіх частин великого Ню Йорку. Промовляли всі три керівники Українського Відділу та предсідник Все-Американського Комітету, п. Яров, що, між іншим, родився в Україні та розуміє українську мову. Темою нарад була головно проблема зорганізованої участи громадян українського роду в американському політичному житті. В тій цілі рішено створити постійний Український Республіканський Комітет, що повів би працю в стейті. В Демократичній Партії, як відомо, така робота, очолювана відомим нашим громадянином адв. Степаном Яремою, вже ведеться від довшого часу та вже принесла чимало користи українській справі.

ПІВДЕННІ КОРЕЙЦІ НА КОРДОНІ МАНДЖУРІЇ

Токіо, 27. жовтня. — Південно-корейські війська дійшли вчора до корейсько-манджурського кордону на ріці Ялу, пройшовши від половини вересня поверх 350 миль в постійних боях. — Першими прийшли до кордону з'єднання південно-корейської шостої дивізії в місцевости Чозан вчора в год. 5-тій після полудня, здобувши це місто. Сьогодні вранці патрулі цих військ почали дальший похід на південь і на північ, не натрапляючи на слід ворога. Головні сили цеї дивізії посуваються вже здовж кордону на північ. В міжчасі, американська Перша Дивізія Морської Піхоти, що разом з частинами Сьомої Піхотної Дивізії висадилась вчора рано у Вонсан, далеко в запіллі авансу південно-корейських військ на східному побережжі, почала негайно похід в глибину території на північ і на південь, теж з кінцевою ціллю до манджурського кордону. Власне в цьому секторі, користаючи з високих гір та пригожого терену, комуністи плянували зробити головну базу своєї партизанської війни. Інші з'єднання десантних військ теж почали свій похід напоперек Кореї в західному напрямку до манджурського кордону, очищуючи по дорозі територію від ворожих недобитків. Головна квартира ген. МекАртура вчора вперше офіціяльно заперечила повідомлення, що американські війська не доходитимуть до самого кордону, зупиняючись на деякій віддалі, тоді як прикордонну територію мали б зайняти тільки південно-корейські частини. Ген. МекАртур заявив, що його завданням є „очистити Корею" від комуністів. Вчора, після багатьох днів погоні за червоними, дійшло на поодиноких секторах знову до запеклих боїв. Полонені комуністи стверджують, що північно-корейські недобитки одержали в останньому більшу допомогу з Китаю, включно з около 30,000 комуно-китайських вояків. Проте, в американських колах сумніваються, чи Китай хотів би в цій стадії війни інтервенювати, та ще й такою малою силою, тоді як для припинення аліянтського походу до манджурського кордону були б потрібні величезні армії. Аліянтська авіяція продовжувала з успіхом громити втікаючого ворога, інтервенюючи теж в безпосередніх боях на поодиноких фронтах.

ШВИДКИЙ ПОХІД КОРЕЙЦІВ ВРЯТУВАВ АМЕРИКАНЦІВ ВІД ЗАСІДКИ

Вонсан, Корея, 27. жовтня. — Стверджується, що незвичайно швидкий похід південно-корейських військ здовж східного побережжя Північної Кореї, — далеко швидший, ніж аліянтське командування могло передбачити, врятував від смертельної засідки 50,000 американських військ, що в останньому висадились в цьому порті. Діло в тому, що командування вже від довгого часу приготовляло цей десант, без огляду на розвиток фронтових подій на східному побережжі. Але південно-корейські війська, — зайнявши Вонсан, ствердили, що ворог, передбачуючи там аліянтський десант, загородив вступ до порту около трьома тисячами пливаючих мін, що без сумніву вистачали на те, щоби цілу десантну фльоту пустити на дно моря. Численні засідки з мін, дротяних засіків і т. п. були приготовані теж на побережжі. Американські війська вже були на морю, як засідку відкрито і забрало майже тиждень часу для очищення прибережних вод і самого берега для десанту. Адмірал Джеймс А. Дойл, командант десантних дій, заявив, що „історія нас випередила і це нас врятувало".

ДВА БІЛІОНИ ПОТРІБНО НА ВІДБУДОВУ КОРЕЇ

Лейк Соксес, 27. жовтня. — Південно-корейський уряд поінформував Об'єднані Нації, що для допомоги і відбудови Кореї впродовж найближчих п'ятьох років буде потрібно щонайменше два біліони долярів.

ІНДІЯ ЗАНЕПОКОЄНА КОМУНО-КИТАЙСЬКОЮ ІНВАЗІЄЮ НА ТИБЕТ

Ню Дельгі, Індія, 27. жовтня. В поінформованих колах тут потверджено неофіціяльне повідомлення про комуно-китайську інвазію на автономну гімаляйську державу Тибет, що викликало велике занепокоєння в індійських урядових колах. Насамперед стверджується, що комуністичний Китай в останньому часі вже два рази підвів індійського премієра Неру. Перше — його запевнено, що на випадок переходу аліянтськими військами 38-мої паралелі в Кореї комуністичний Китай не буде „спокійно приглядатися" і на цій підставі Неру робив свої заходи у Вашинґтоні та в Об'єднаних Націях, чим тільки скомпромітувався. В другому випадку він дістав запевнення, що не буде військової інвазії на Тибет і відповідно до цього поступав. Але й це було тільки комуністичним маневром. Китайська інвазія почалася в тому самому часі, як між китайським урядом і тибетанськими представниками велися переговори для мирного наладнання стосунків. Ще немає точніших інформацій про самий розвиток подій в Тибеті, хоча відомо, що комуністичні війська вже переступили кордон та посуваються в глибину країни.

ФРАНЦІЯ ПЛЯНУЄ 20 НОВИХ ДИВІЗІЙ

Париж, 27. жовтня. — Французький міністер оборони, Жіль Мош, повідомив вчора в Національній Асамблеї, що новий оборонний плян французького уряду передбачує створення і озброєння 20 нових дивізій до 1953 року. З того десять дивізій вже мали б бути в службі з кінцем наступного року. Мош заявив, що для здійснення цеї програми буде необхідно продовжити теперішній річинець військової служби з десять на 18 місяців. Цього власне домагається від Асамблеї. Крім продовження військової служби, Франція негайно почне продукцію цілого ряду нової зброї, — включно зі швидкими танками та кількома родами легкої і важкої артилерії. Проти цілого пляну сильно виступають комуністи. Міністер Мош говорив в Асамблеї безпосередньо перед своїм виїздом до Вашингтону на конференцію в справі озброєння Німеччини.

В СВІТІ

● **Нагороду Нобля в медицині** на 1951 рік одержали два американці: д-р Филип Генч і д-р Едвард С. Кендал, та один Швайцарець: проф. Тадеуш Ріхштайн за їх досягнення в дослідах гормонів. Кожний з них дістане 10,000 долярів та відповідний диплом.

● **Совєтський представник** вернувся вчора, без одного слова вияснення до військового Комітету Об'єднаних Націй, що його бойкотував від лютого, протестуючи проти участи в ньому національно-китайського представника.

● **Польський діючий генеральний** консуль в Лондоні, Зиґмунт Шрайбер, зрезигнував зі свого посту і звернувся до британського уряду з проханням признати йому право азилю як для політичного втікача,

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВЕТО

Ворен Р. Остин, перманентний представник Злучених Держав в Об'єднаних Націях, повідомив Раду Безпеки, що його країна є за перевибір Тріґве Лі генеральним секретарем цеї міжнародної установи. Він теж дав до зрозуміння, що якщоб так не сталось, то Злучені Держави готові скористати зі свого вета. В такому випадку це було б перше американське вето в Об'єднаних Націях.

Подія ця має велике значення. Коли б Злучені Держави поводились в такий спосіб зі зарозумілости і себелюбства для якихось аґресивних чи імперіялістичних цілей, то не було б великої різниці між евентуальним їхнім ветом і тими десятками ветів, що їх закладали в Об'єднаних Націях Совєти. Те саме можна б сказати навіть і в такому випадку, коли б Злучені Держави мали проти себе більшість в Раді Безпеки, чи в Асамблеї О.Н. Але так не є. Злучені Держави мають і в тім випадку за собою подавляючу більшість. Проти них є тільки — Кремль зо своїми сателітами. Що більше, Злучені Держави попирають такого кандидата, який навіть не був їхнім кандидатом, як Об'єднані Нації вибирали перший раз свого генерального секретаря. Тріґве Лі був тоді радше совєтським кандидатом. Коли ж йдеться про загально-американські симпатії, то можна казати, що американський нарід не був звязаний з Лі якоюсь особливою приязню. Триґве Лі був нераз гостро критикований за своє „невтральне", а на ділі про-совєтське становище. Критиковано теж і його останню поїздку на побачення зо Сталіном у Москві, до якої совєтська пропаґанда поставилась надзвичайно прихильно. Одверта агітація Тріґве Лі за допущення до Об'єднаних Націй представника червоного Китаю теж не з'єднувала йому прихильників в Америці. Проте американський нарід брав під увагу дуже трудне й складне положення генерального секретаря і хоч з ним тут і там не погоджувався, все таки вважав його за спосібну і чесну людину, яка виконує свої важливі обовязки сумлінно й по своєму розумінні безпартійно, придержуючись постанов Чартеру Об'єднаних Націй. Совєти завжди були вдоволені з Триґве Лі, поки не стався випадок з Кореєю. Генеральний секретар, як відомо, заявився проти аґресії й за „поліційну акцію", так, як це передбачує Чартер О.Н., та як ухвалила Рада Безпеки. Це є одначе „гріхом" в очах Кремля й за те, що Лі відважився явно спротивитись Сталінові, Совєти тепер не допускають до цього, щоб він знов став генеральним секретарем.

Злучені Держави, як і всі демократії, є тої думки, що Тріґве Лі поступив так, як наказував обов'язок. За таке сповнення обов'язку Сталін хотів би тепер Тріґве Лі покарати тільки тому, що він перший раз пішов виразно проти його волі. В очах демократій це є тільки кара за те, що генеральний секретар дав згоду на покарання аґресора в Кореї. Це вже така справа, яка обходить Злучені Держави навіть з боку їх власної безпеки, що й підкреслив американський представник у своїй заяві, зложеній під час дебат в справі перевибору Тріґве Лі генеральним секретарем Об'єднаних Націй.

Коли Тріґве Лі є приємливий не тільки для Злучених Держав, але й для всіх інших держав в Об'єднаних Націях за винятком Совєтів з їхніми сателітами, то Злученим Державам нема найменшої причини відступати від свого домагання, а навіть і вжиття вета, якщоб зайшла для цього потреба.

„КЕРОВАНІ ПТАХИ"

Найновіша вістка з акції оборони країни: Секретар оборони, Джордж С. Маршал, призначив директором керованих стрілен для збройних сил Кофмена Т. Келлера, президента автомобільної корпорації Крайслера. У звязку з тою номінацією хочемо подати дещо більше інформацій про те, про яку працю тут йдеться.

Корейська війна виказала необхідність підготовки такої оборони, щоб ворог десять раз думав, заки зважиться на чергову аґресію. Це мова про винаходи, які донедавна вважалися фантазією, але які тепер Америка починає здійснювати. Вістки про започаткування зброї, що її мали б уживати „за натисненням ґудзика" подаються теж на те, щоб приготовити публіку до нових видатків. Як нагороду за велетенські видатки американське населення мало б дістати літаки, керовані машиновим пілотом, що його називають „роботом". У такий спосіб можна буде заощадити життя живої людини. Такі роботи, керовані електро-маґнетними хвилями, будуть в спроможності переловлювати ворожі літаки, вислані проти Злучених Держав.

Основною „ґудзиковою" зброєю буде кероване стрільно. Його називають докищо „птахом". На його удосконалення призначувано минулими роками по 30 мільйонів долярів річно в прилюднім бюджеті, а крім того ближче невиявлену суму з загальних фондів, якими орудує департамент оборони. З уваги на необхідність поспіху нові фонди на цю ціль зростуть до великих розмірів. Високі урядовці в департаменті оборони кажуть, що треба буде три біліони впродовж кількох років. Для порівняння треба згадати, що виріб атомової бомби коштував два біліони.

Вашинґтонські кореспонденти пишуть, що для виробу керованих з землі „птахів" треба буде створити „проєкт", в роді „Мангаттан Проєкту", який був створений до виробу атомової бомби. Такий проєкт буде діяти окремо від усіх трьох ділянок оборони. Проте є основна різниця між новим і давнішим, тобто атомовим проєктом. Мангаттан проєкт обіймав різні відділи, які опісля мали обєднатися для викінчення „А" бомби. Теперішній проєкт буде складніший, бо обійматиме різнородні предмети, одні з яких будуть вживані на морю, інші на суші, а ще інші в повітрі. Такі „птахи" мають бути масовою продукцією і мають бути незвичайно упрощені. Теперішні „переловлювачі", призначені для знищення ворожих літаків, втратили свою ужиточність, бо винайдено вже нові, ще швидші бомбардувальники.

При помочі радару можна „доглянути" бомбардувальник тільки з віддалі 150 миль, тобто 15 мінут перед нападом ворожих літаків, бо вони летять зі швидкістю 600 миль на годину. Такий малий час не дасть пілотові нагоди вилетіти в повітря і відвернути лет ворожого бомбардувальника в інший бік. Знавці кажуть, що на відвернення нападу треба мати багато „птахів", які тільки ждали б на появу ворожих літаків. Швидкість „птахів" була б така, що вони змогли б випередити ворожий бомбардувальник і розбити його заки він ще кине атомову бомбу на призначене місце.

З уваги на небезпеку нападу з повітря, „птахи" мали б призначення ждати на такий напад. Окремі були б прилади, приміщені на землі, щоб розбити ворожий літак у хвилині, коли він надлетить, а ще окремий був би прилад для нападу на ворожий бомбардувальник, коли він стоїть на землі і то у великій віддалі.

Проєкти, які вже працюють під доглядом воєнної фльоти, повітряних сил і армії, порозкидані поміж цілі тузини підприємств і між кілька університетів. Досі вироблено стрільна у малій кількости для експериментів. Як далеко поступила ця праця і яке завдання мають виконувати поодинокі „птахи", відоме тільки горстці головних військових знавців і цивільних фахівців. Одначе в загальному такий „птах" мав би діяти так:

Він подібний до теперішнього літака, тільки не має коліс для осідання на землі. Є окремі „весла" для керування полету з землі радаром або механізмом, який находиться внутрі „птаха". Він жене самочинно до своєї цілі, бо його веде филя радару або радія. „Птахи" для заморського лету мають дуже складний механізм для самого лету, а крім того для менших стрілен, яких він везе на собі для викінчення кінцевих просторів у перелеті. Крім того є „звукові" ракети, які мають на меті тільки прослідкувати горішню атмосферу.

Звісне ще, що літаки, які летять повольніше від звуку, є вже перестарілі, отже вже випробовано пружинові ракети, які летять зі швидкістю 3—4 тисячі миль.

ДРУГИЙ БІК МЕДАЛІ

Агітаційна кампанія так званих борців за мир в Совєтському Союзі доведена до уїдливої психози. Але одночасно (в росіян це називається „під-шумок") ведеться посилена ідеологічно-наукова підготовка для загарбання азійських просторів. Тепер немає жадного часопису, який би в тій чи іншій мірі не скерував своєї уваги на намічену чергову жертву. Видно, в Москві остаточно вирішили, що Азія „тоже русская земля".

Московський часопис „Культура і життя" (ч. 22), що надає тон пропаганді і агітації, в статті „За передове совєтське східньознавство" пише: „Праці буржуазних східньознавців переслідують одну головну мету — доказати, що світ розділений на вищі і нижчі раси, на білих і кольорових, з яких перші являються єдиними носіями цивілізації і прогресу, а другі лише для того існують на землі, щоб бути обєктом експлуатації і поневолення..." І тому, пише дальше часопис: „Совєтське східньознавство покликане дати правдиве освітлення минулого і сучасного народів Сходу, наполегливо розкриваючи псевдонаукові писання буржуазних, в першу чергу англо-американських, східньознавців, а також рішуче борючись з расистськими і буржуазно націоналістичними тенденціями в літературі самих країн Сходу, що яскраво виявляються в Японії, Туреччині і інших країнах".

Рішенням Академії наук СССР на базі східньознавчих інститутів азіятської частини СССР в Москві створено єдиний інститут східньознавства. Цей інститут готує знавців китайської мови. Випускається багато книжок, присвячених природі і географії Далекого Сходу, Камчатки і окремих країн Азії. Преса завалена нудними, тенденційними статтями: „Будівництво нового демократичного Китаю", „Корейський народ в боротьбі за свободу і незалежність", а також багато друкується в перекладі на російську мову творів китайських і корейських „письменників", що в міру свого хисту за прикладом російських приятелів плюють на західний світ.

Одночасно вишкрябуються з забутих архівних матеріялів факти, які б виправдували і підсилювали необхідність російсько-комуністичної аґресії в Азії. „Літературная газета" (ч. 67) вперше публікує лист російського хеміка Д. Менделєєва до царя Ніколая II. Д. Менделєєв писав: „По ходу світової історії в майбутні віки азійським країнам і великому океанові, що займає майже половину земної поверхні, невідклично судилось бути ареною важливих міжнародних подій. Легко уявити, що добробут і весь мирний розвиток Росії виявиться тісно зв'язаним з долею Азії і великого океану... Могутність Китаю буде без сумніву від нині рости з швидкістю, подібною до тієї, з якою розвивалась в минулих століттях могутність Росії... Негайне посилення союзного договору з Китаєм мусить послужити противагою недавно відновленого союзу Англії з Японією".

Минулого літа в головних містах СССР відбувався фестиваль корейського мистецтва. Він мав більш політичне ніж мистецьке забарвлення. Недавно в Індії закінчився другий фестиваль совєтського кіно. З квітня 1950 р. в Пхеньяні виходив на російській мові журнал „Новая Корея". Москва завжди робить за єдиним рецептом: спочатку розкладає свої жертви морально і політично, а потім вже легко просуватись російським арміям і загонам особливого призначення. (ЛЛ).

Вихватка політичної глупоти

Під таким заголовком надрукував дітройтський „Дзєннік Польскі" у виданні з 21-го жовтня довжелезну статтю Клявдіюша Грабика про українсько-польські стосунки. „Вихваткою політичної глупоти" п. Грабик називає протестаційну телеграму містопредсідника УККомітету, Д. Галичина, проти заяв ген. Андерса про „майбутню Польщу з Вільном і Львовом". Власне, не так сама телеграма була причиною згаданої статті — як це виходить з її змісту, як радше її передача Н. Й. Таймсом. Автім, „вихватка політичної глупоти" це не одинока польська характеристика української акції проти „Польщі з Вільном і Львовом" ген. Андерса. Там бо говориться теж про „провокацію" і тим подібні „безнадійні дурнощі".

П. Грабикові в „Дзєннику Польскім" „менші з тим" аргументи протестаційної телеграми УККомітету. Він свою оцінку тої акції піддержує власними аргументами, які вкоротці зводяться до такого:

1. Закидає Н. Й. Таймсові сторонничість, бо, мовляв, поляки боролися по стороні аліянтів, тоді як українці були союзниками їх ворогів. „П. Галичин — сказано в статті — репрезентує інтереси народу, щонайменше більшість якого в останній війні зв'язала свою долю з ворогами Злучених Держав".

2. Якщо б Н. Й. Таймс завдав собі труду і провірив особисті документи навіть неодного члена УККомітету, „в імені якого п. Галичин твердить, що Львів не є польський", то він переконався б, що українці, які в 1950 році приїжджають з Німеччини до Злучених Держав „заявляються публично польськими громадянами". Але й в цім випадку п. Грабикові „менше з тим". Для нього важливіші є дальші аргументи.

3. Справи українсько-польської не зараховує до „легких" і вважає її важливою для обох народів, зокрема для українського. Діло в тому, що польська проблема є міжнародною і при ній може скористати теж українська, яка все ще не вийшла зі свого „глибокого міжнародного небуття", яку все ще вважається внутрішньо-російською справою теж у Вашинґтоні та про яку часом говорять американські представники на українських академіях тільки з огляду на українських виборців. Прикладом на це наводиться теж український відділ „Голосу Америки", що практично є, мовляв, підвідділом Керенського і то під російським наглядом.

4. Лист п. Галичина в справі, яка „стосується виключно поляків і українців", був висланий до американської преси, щоби, мовляв, дати американцям „видовище польсько-української війни", і це — по думці п. Грабика — „доказує, що п. Галичин і його дорадники нічого не навчилися. В році 1950 вони вважають справу Львова і війни з Польщею за найпильнішу тему української політики і то до того ступня, що представляють її публичній опінії Злучених Держав". Теж і з тою „безнадійною глупотою" не хоче розправлятися п. Грабик, натомість пригадує українцям, що:

5. Серед поляків вони мають тепер багато прихильників і приятелів ідеї української незалежности та що це для української політики не повинно бути байдужим, тим більше, що „українська справа на міжнароднім ринку не існує і треба її щойно видобути". А в таких намаганнях польські приятелі могли б багато допомогти, думає п. Грабик.

6. Лист УККомітету доказує, що українці не тільки не змагають до такої співпраці, „але виразно шукають собі зачіпки, щоби почати війну". П. Грабик в дальшому твердить: „Проголошування таких листів признається, і можеться признати тільки за звичайну провокацію, негідну назви відповідальної політики. Перекидування польсько-українського спору на сторінки американської преси, на які не поставила його в жадній формі польська сторона, належить розцінювати як каригідну вихватку тим більше, що вона була поповнена свідомо відповідальними українськими чинниками".

7. Якби в 1918 році поляки не були зайняли Львова і „Малопольскі", то „Малопольска зі Львовом" були б вже тоді попали під совєтську Росію, „бо не було досить великої української сили, щоби могла забезпечити ті простори перед напором большевизму".

8. „Справа Польщі не залежить від того, чи п. Галичин і його товариші з Українського Конґресу будуть її приятелями", твердить п. Грабик. Він, натомість, „побоюється, що вирушаючи на війну за Львів, п. Галичин програє її з Росією за Київ, тому що не має, як і не мав раніше, сил на два фронти, якщо при чужій допомозі і при найбільшому зусиллі могло б йому вистачити заледви на один".

Безпідставність і неслушність завваг і аргументів п. Грабика міг би без труду виказати найбільший політичний ляік, якщо б тільки не був засліплений та справді бажав добра польському і українському народам, чим г. Грабик прикривається. Оцінці читачів залишаємо теж етичну сторінку завваг п. Грабика і його алюзії до „союзників ворогів Злучених Держав". П. Грабик міг би дечого навчитися, якби так спробував безсторонньо заглянути в матеріяли української боротьби під час війни та після неї. Ми хотіли б звернути увагу тільки на два твердження п. Грабика, що стали причиною і базою його статті.

1. Не писали б українці зайвих листів в українсько-польській справі до американської преси, якщоб не було власне польської провокації. Не лист від УККомітету спровокував виступ ген. Андерса, але навпаки, його поїздка по Америці та його заяви про Львів і Вільно. Такому наставленню поляки можуть завдячити те, що сьогодні мають у Варшаві совєтського проконсуля Рокосовського. Через Львів і Вільно вони навряд чи колинебудь дійшли б до Варшави.

2. П. Грабик вважає за відповідне пригадати українцям ту велику польську „прислугу" для них, як в 1918-тому році, коли озброєна аліянтами до боротьби з большевиками польська армія ген. Галлера встромила українцям ніж у спину власне тоді, як вони стояли в затяжній боротьбі проти білої і червоної Росії. Якщоб не ця польська „прислуга" та якби не польське становище до Львова і Вільна, то сьогодні большевиків не було б ані в Києві, ані у Варшаві та над цілим світом не висіла б страшна большевицька загроза. Тоді теж поляки не були б мали Катиня а українці Вінниці. В такому світлі теж остання польська вихватка не буде політичною глупотою, але повтореним політичним злочином, проти якого українці мусять і повинні застерегтися однаково, як в своєму власному інтересі, так в інтересі самої Польщі й остаточної перемоги волелюбних демократичних народів в цій грізній хвилині міжнародного лихоліття.

М. Сіверський.

У БОЛЬШЕВИЦЬКІМ МІШКУ

(Спогади колишнього плужанина).

2)

Не встиг я закінчити Інститут, як мене покликано до роботи у Харкові на посаду секретаря журналу „Плуг". Щиро розпрощався я з членами чернігівського „Плугу" і подався до столиці Радянської України далі вчитися і працювати.

Ось я і у Харкові. Працюю секретарем літературно-мистецького журналу „Плуг" і разом з тим вчуся як аспірант на катедрі літератури при Харківському Університеті. Моїми професорами є відомий західно-європейський літературознавець проф. О. Білецький, старої української літератури — проф. М. Плевако та совєтської літератури — проф. В. Коряк. Разом зі мною вчаться на цій же катедрі відомий поет і технічний редактор журналу „Плуг" А. Панів, Д. Копиця, Д. Соколів та інші. У 1929 році закінчую я аспирантуру, захищаю дисертацію і з науковим званням доцента української літератури виходжу у широкий світ. Передімною простелився шлях творчої і наукової роботи. Але я вибрав собі журналістичний фах і за ним працював кілька років.

Редакція журналу „Плуг" і ЦК спілки містилися разом у одній кімнаті. У дворі будинку ч. 33 по вул. Карла Лібкнехта (кол. Сумська), у головному ж будинку, що виходив своїм фасадом на вулицю, був розташований величезний редакційно-художній опарат Державного Видавництва України, що об'єднував у собі 11 секторів та тро головних відділи.

Голова „Плугу" „папаша" Сергій Пилипенко був керівник редакційно-видавничого сектору ДВУ, його ближчими помішниками були А. Любченко (письменник) та М. Панченко, (відомий складанням хрестоматій). Технічним сектором керували Я. Руденський, О. Сосновський та В. Кучерявий.

Нас працювало у цій кімнаті троє: теж редактор журналу „Плуг" А. Панів, керуючий справами ЦК „Плугу" М. Биковець та я. Кімнатка була невелика, на одне вікно, заставлена шафами та столами. Попід стінами лежали стоси різних творів в рукописах, що їх безупинно надсилали „свіжоспечені" письменники з периферії, але іхніми рукописами майже ніхто не цікавився, лише іноді дехто з керівників ЦК брали на перегляд і давали свої відгуки, здебільшого трафаретні: „До друку не придатні", „Мало художности" тощо.

У цій кімнаті завжди товклося, крім нас, ще багато „письменницької братії" з різних літературних напрямків, починаючи з ортодоксальних „плужан" до „футуристів" включно.

... Ранок, збираємося до праці, завжди першим приходить М. Биковець, потім я, а уже десь по 10 год. прибігає А. Панів, що завжди спокійний, зрівноважений і починає оповідати новини. Він близько стояв до С. Пилипенка і тому знав першим усі новини. М. Биковець починає плести якісь нісенітниці, після кожного слова лаявся (це така була форма його розмови), і зрештою приступав до праці, виконуючи обов'язки і діловода, і касієра, і бухгальтера.

Раптом розчиняються двері і входить юнак, з мішком за плечима, погано вдягнений і з вигляду подібний на жида. Він якось боком підходить до нас і питається:

— Скажіть, це і є „Плуг", спілка селянських письменників.

— Так, це є „Плуг", — відповідає М. Биковець, — а Ви що, може також письменник?

— Та я трохи пишу, оце привіз свої твори, може десь їх можна видрукувати. — Каже юнак, скидає селянську торбу з плечей і починає її розв'язувати. — Моє справжне прізвище Лейба Гуревич, я з Первомайську, отже я і прибрав собі ім'я Леонід Первомайський. А ось мої твори.

Перші вірші і проза, що їх показав Л. Первомайський були з жидівського життя, були ще недосконалі, але уже відчувався не аби який талант самого автора. Так з жидівського хлопця, що покинув без дозволу своїх батьків, місто і родину, виріс згодом відомий советський письменник і драматург, що мав уже чималий літературний доробок, лише знеціненний тим, що він насрізь просякнутий комуністичною ідеологією, а сам він як комуніст і тепер в чині полковника є сліпий виконувач волі комуністичної партії.

Слідом за Л. Первомайським лізе до кімнати у селянській свиті і немазаних чоботях „невозмо́жник" Одинець. Це уже літній сільський дядько, що за совєтської влади був висунутий, заходами колишнього „всеукраїнського старости" Г. І. Петровського, у члени президії Комнезаму (комітет незаможників) і який, хотівши прославитись, вирішив збагатити українську літературу своїми неперевершеними творами, компонуючи на зразок сільських дописувачів, різні думи, де оспівував

Пролетарське сонечко
Що світить у незаможницьку хату

Г. Одинець, використовуючи свої знайомства з „високими" людьми, чванився цим і всім пропонував своє заступництво і допомогу. Побачивши молодого хлопця, Леоніда Первомайського, він зразу ж запропонував йому свою протекцію, щоб помогти у всіх справах, які потрібні цьому хлопцеві.

— Так оце ти також пишеш, ну будьмо знайомі. Я Одинець, може про такого чув, я селянський письменник і можу тобі багато допомогти. Що тобі треба буде ти тільки мені скажи і я все зроблю. Чуєш?

Це все і знайомство з „таким славним письменником" як Одинець, і приїзд до столиці УССР — Харкова, і нові люди, так прибило молодого хлопця, що він просто не знав на яку ступити і всім розгублено дякував за поради і майбутню допомогу.

— Я оце прийшов до Вас — звертаючись до мене, казав Одинець, — щоб довідатися, чому не видрукували у черговому числі „Плугу" мою думу про незаможників, про неї ж так добре відгукувався Григорій Іванович (Петровський).

Ну що я йому міг сказати? Цю думу, після перегляду її А. Пановим, взяв для редакції і перерібки С. Пилипенко. Бо якже не вмістити „цього твору" людини, яку без черги приймає Всеукраїнський староста і який має вплив у ВУЦВК'у.

Заспокоївши як можна старого, я пообіцяв йому, що в наступному числі буде обов'язково вміщено цю думу. І справді цю думу було вміщено у черговому числі журналу, але зовсім перероблену і зредаговану С. Пилипенком. Діставши примірник з друкованою думою, Одинець хвалився всім, яку він гарну річ написав, мусив хвалити його і С Пилипенко, що редагував і переробляв цю думу. Але цього, навіть, не помітив Одинець.

Українці в концентраційних таборах Східної Німеччини

Берлін, у липні.

Вже довший час з східньої зони Німеччини доходили вістки про факт перебування більшої кількости українців у тамтешніх концтаборах. Але осі поза загальними вістками точних інформацій не було. Щойно кілька днів тому Вашому кореспондентові вдалось здобути джерельні й фактичні відомості про цей черговий драматичний відтинок переслідування українства сталінським режимом.

Українець Н., родом з Західньої України, що кілька років перебував на праці в Франції, а згодом у Берліні, був арештований 20. травня 1946 р. у совєтській дільниці Берліна. Після перших допитів та знущань у підвалах МВД у берлінському кварталі Панков був перевезений до відомого з нацистських часів концтабору Саксенгавзен, що став одним з головних совєтських концтаборів у східній Німеччині. Н. — це єдиний українець, що після розпущення концтабору Саксенгавзен вийшов на волю. Він завдяче це тільки своїй довголітній витривалості, а саме, що він ввесь час в момент арештування й перебування в концтаборі виступав як „фольксдойчер“. Інші пішли під „трибунал“ і були вивезені на „родіну“.

Через концтабір Саксенгавзен перейшло від 1945 до 1950 року приблизно 25 тисяч чоловік. З них 15 тисяч загинули від голодової смерти, хвороб та знущань. Величезну більшість в'язнів становили німці. Чужинців-цивільних тримали в окремому бараці ч. 53, названому „Інтернаціонал“. В ньому постійно перебувало 200-220 людей. Українців-цивільних в таборі Саксенгавзен було приблизно 160 людей. З цього числа коло 60 людей померли з голоду. Інші були вивезені з транспортами в'язнів, які що кілька місяців відходили до Совєтського Союзу. Останній транспорт з 24 українців вийшов 4. березня 1950 р. під суд до Потсдаму, а потім з присудами до СССР. За інформаціями Н., в Саксенгавзені були ув'язнені серед інших проф. Стахненко (нібито, перебував колись у Югославії), Кулик (інженер, перебував у Чехословаччині), Головинський (його називали в „інтернаціональному“ бараці „барон“), Сидоренко (старшина української армії), Чуйко (старшина української армії), Тарасенко, та жінки: Марія Клим і Ольга Панасенко (мабуть, учителька з Дубна).

Українці були змушені командою концтабору організувати театр, в якому деякий час також працювали відомі німецькі актори Густав Гюндгенс та Гайнріх Георге.

В найбільше охоронній та найтяжчій частині концтабору ізоляторі, названому „Штайнгавз“, — сиділи в'язні-червоноармійці. З ними поводилися надзвичайно суворо. Водили завжди під охороною з гвинтівками по п'ятери людей. З поздираними погонами, повідриваними гудзиками від шинель та військових форм, вони мусили тримати постійно руки ззаду. Двічі на рік з цих в'язнів формували поїзди по 100 до 1300 людей, що їх під озброєною до зубів охороною відправляли на „родіну“. Перед від'їздом відбувався детальний обшук військових в'язнів. Вони мусили роздягатись на площі та голими робити присіди. Від чобіт були віддирані каблуки, щоб у них чогось не приховувалось. За інформаціями Н., у кожному транспорті було приблизно 700 українців, серед них навіть генерали. Далі були кавказці, татари, білоруси. Число росіян, за заявою Н., було невелике.

Командантами концтабору Саксенгавзен були по черзі: старший льойтнант Руденко, старш. льойтнант Новіков, а під кінець полковник Костюхін. Вони виконували „адміністраційну владу“, бо справжня влада була в руках уповноважених „оперативних груп НКВД“, старшого льойтнанта Головатенка, що його, до речі, в 1948 році були заарештували за великі крадіж золота (головно золотих зубів померлих в'язнів) та посадили в „Штайнгавзі“ а на нового команданта НКВД призначили садиста й ката майора Калінікова. (Зате його жінка потайки приносила в'язням хліб і її вважали за найліпшу жінку на терені табору, яка допомагала в'язням).

З інших джерел відомо, що багато українців перебували також в інших концтаборах совєтської зони, а саме: Кегендорф коло Берліна, де разом було 7000 в'язнів, здебільшого німців, Бухенвальд (разом перейшло через цей концтабір 25,000 осіб) та Нойбранденбург (перебувало разом 19,000 в'язнів).

Юрій Чорноморський. (У. Вісті).

ПЕРЕСЕЛЕНЧІ ТА ДОПОМОГОВІ СПРАВИ

Справа Дивізії Галичина

Від родичів бувшого члена Дивізії Галичина, ЗУАДКомітет одержав оригінальну посвідку, слідуючого змісту:

Пан.......... (ім'я й прізвище) уроджений........ дня........ в........ (місцевість, вулиця, число дому) покликаний до військової служби підписаною Доповняючою Військовою Установою 1 квітня 1944.

Доповняюча Варта XXI
Установа 44
Станиця Львів
(підпис нечиткий)

Ця посвідка має велике значіння (писане в оригіналі німецькою мовою), бо виказує наявно, що до Дивізії наша молодь була покликана розпорядженням німецької армії.

Прохаємо родичів та знакомих бувших членів Дивізії Галичина, які мають такі або подібні посвідки, щоб їх **негайно** прислали на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

для використання перед ДП Комісією у Вашингтоні.

Допомога професорові Д. Дорошенкові

Виїзд проф. Д. Дорошенка до Европи збудив зі сну частину нашого громадянства — яке занепокоїлося долею нашого вченого.

Дирекція ЗУАДКомітету з великим вдоволенням повідомляє наше громадянство, що дім ЗУАДК в Парижі став хвилево прибіжищем проф. Дорошенка. Зарядник дому ЗУАДК в Парижі, п. інж. Созонтів, поробив всі старання, щоби улегшити життя нашого заслуженого мужа науки та народного діяча.

Харчева та медична допомога

Після урядових звітів ІРО, залишиться в Німеччині та Австрії поверх 6,000 українців на сталий побут, які потребуватимуть місячної харчевої та медичної допомоги. Дві тисячі українців зараз перебувають в різних шпиталях чи інституціях і частину з них можна б примістити в Америці. Треба однак за кожну особу заложити $1,000.00 бонд в Еміграційнім Уряді. ЗУАДКомітет вже взяв на себе 7 сліпих осіб, а одна американська родина згодилася взяти на виховання двох українських хлопчиків (11 і 9 років), коли б якась українська родина або установа занялася їх мамою, частинно спаралізованою. Наші інтервенції у покликаних для такого ратунку українських установах не мали успіхів, хоч ЗУАДКомітет ручив, що покриє всі видатки зв'язані з приїздом згаданої мами, її тут удержання та її двоє дітей.

Дехто питає: Нащо потрібні фонди для ЗУАДК? Нащо платити $25.00 за переїзд? Думаємо, що такі випадки, як з проф. Дорошенком і спаралізованою мамою, є яскравими доказами на те, яких великих фондів потребує ЗУАДКомітет, ця одинока національно-допомогова організація американських українців. Щоб хоч частинно виконати наше завдання, треба нам великих фондів, які може і повинно злучити наше Громадянство.

З кінцем року, коли будемо виповняти свої податки-звіти, пам'ятаймо, що жертва, зложена на ЗУАДК, є звільнена від доходового федерального податку, а посвідка (рецепт) ЗУАДК — це не тільки доказ сповненого громадського добродійного обов'язку, але і урядовий доказ у податкових справах.

Усі пожертви та членські вкладки просимо слати зараз, щоби допомогова акція не була здержана.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філаделфії

ВІННИЦЯ В КОРЕЇ. Після втечі червоних з корейського міста Сучон, там знайдено жорстоко замордованих ними 65 полонених американців. Інших 21 американських полонених врятувались тим, що були тільки поранені і прокидались неживими. Вони оповіли про тільки що пережиту ними страшну масакру. Сцена дуже нагадує розкриті в 1943 році масові могили у Вінниці, в яких знайдено около 10,000 невинних українських жертв совєтського народовбивства.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

24. Американська осінь

Знову прийшла найкраща пора року — осінь. Кожний, хто вперше бачить американську осінь, завжди здивований її чарівною красою. Кожний почуває, що дійсно вперше пізнав красу країни під чарами Жовтня і Листопада.

В Европі буває ніжна весна — витончена і тривала. Такої весни ми тут, в Америці не маємо і часто весняної пори европейці, що живуть в Америці, відчувають тугу за батьківщиною, неясну нудьгу і розчарування. Та зате наша осінь прекрасна. Це є слава Америки, корона нашого року. Блакитні дні, яскраві ліси, ясні морозяні ночі — вони якнайкраще відбивають характер нашої країни, все, що є наймолодше і найкраще в американській душі.

Цієї пори року гарно бути в Америці і варто написати про американську осінь закордон, щоб і інші знали, яка осінь у Новому Світі і відчули, що вона приносить з собою — які палкі стремління, надії і сміливі починання.

Восени відновляється діяльність у багатьох ділянках. У містах і в найменших селах чоловіки й жінки беруться з новими силами за роботу, що перервалась під час літньої спеки.

Осінь є часом політичних кампаній...

Осінь є часом пожвавленої благодійної діяльности в усіх громадах...

Осінь є часом безбольних змагань...

Восени американці згадують Колюмба — італійського мореплавця, сміливість та ініціятива якого відкрили двері до Нового Світу. Американці польського походження згадують Пулаского — польського генерала, що послужив Америці в часі її боротьби за незалежність.

І всі американці, незалежно від їх національного походження, згадують маленьку групу паломників, які перші приносили свої подяки Богові за те, що він дав їм змогу відкрити на цих диких берегах новий розділ в історії Західної цивілізації.

Нехай же листи з цих берегів понесуть у широкий світ ці настрої американської осени.

Нехай дим лісових ватр Америки буде бадьорішим, аніж туман совєтської пропаганди.

Справжня картина американської свободи з її різноманітністю, її толерантністю, її одвічною вірою в людину буде в тисячу разів яскравіша, ніж та темна і викривлена картина, яку намагаються створити наші вороги.

Це є стаття із серії щотижневих статтей, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдности з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світу. Якщо у Вас є якісь питання, або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради Американської Єдности: Common Council for American Unity, 20 West 40 Street, New York 18, N. Y.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК

Друге число Журналу Живого Слова

В неділю 22 жовтня ц. р. вечором в домівці 10-го Відділу ОДВУ в Ню Йорку відбулося читання другого числа Журналу Живого Слова. Як і попереднього разу, публика дописала й мабуть не була розчарована заслуханими статтями.

На зміст другого числа зложились 1) Вступне слово П. Голубенка, 2) Нарис про театр „Березіль“ — Й. Гірняка, 3) Обличчя майбутнього світу — Я. Гайваса, 4) Село в міських боях — Р. Купчинського, 5) Інтерв'ю з редактором УЦВісті — П. Голубенка.

Доповідь ред. Р. Купчинського не відбулася, бо, як вияснив він сам присутній на салі, з огляду на запальну недугу горла не міг її виголосити. Так само заповідач П. Голубенко подав причини пересунення статті про діяльність УКК до слідуючого числа.

У вступному слові П. Голубенко подав коротко перебіг дотеперішнього розвитку журналу і зупинився над головними напрямними його дальших починань. Він поділився зі слухачами відрадною вісткою про те, що багато нових авторів зголосило свою співучасть. Далі він умотивував намір редакції журналу дати йому голосну в противобільшевицькій культурній боротьбі на Наддніпрянщині назву „Літературний Ярмарок“. Зв'язати минуле зі сучасним, а наші мрії на майбутнє з нашими теперішніми спроможностями, оце одна з цілей, що присвічує журналові.

Й. Гірняк вияснив слухачам, що в одній статті аж ніяк не можна вичерпати багатющого матеріялу про „Березіль“. Він подав схему розвитку „Березілю“ і в зв'язку з тим плян своїх дальших статтей. Після цього живими словами вирізьбив перед слухачами міцну й завершену в собі постать Леся Курбаса, творця й організатора театру „Березіль“. Надихані пієтизмом до геніяльного режисера й новатора слова Йосипа Гірняка викликали перед слухачами могутні картини тодішнього культурного ренесансу в Наддніпрянській Україні і тої нещадної боротьби з большевизмом на культурному фронті, яку большевики програли й могли закінчити тільки масовими вбивствами найвидатніших українських діячів.

Я. Гайвас у своїй статті вигнув ті ідеали, що рухають сучасні національні суспільності вперід, що, даючи оправдані надії на краще й багатше майбутнє, породжують снагу й життєві енергії до боротьби. Прагнення зовнішньої і внутрішньої суверенности націй, право кожного народу бути рівним і вільним у сім'ї вільних народів, а в своїй державі по своїм вимогам будувати своє життя — оце неповмильний орієнтир сучасної доби і її змагань. З права загрожують цій течії решки капіталістично-колоніяльної системи, з ліва виріс найтяжчий ворог — московський большевизм. Але так завжди було, що новим течіям треба було змагатися на декілька фронтів. Та все таки перемагало нове. Переможе воно і тепер. Бо за ним не лише поневолені народи, але й краща частина усіх народів взагалі. Ось як схарактеризував у своїй останній промові у Сан Франциско през. Г. Труман це нове: „Кожен нарід мусить розвиватися згідно з притаманною собі духовістю і виявити свою власну мораль та культурні цінності в спосіб властивий собі“.

В уявному інтерв'ю з УЦВістями П. Голубенко на підставі цитатів і їхньої конфронтації зі життям виявив забріханість цієї горе-газети, її редакторів і їх політичні та безмежне плазунство їхне перед московськими чиновниками.

Як можна було оцінювати з голосів слухачів, і друге число Журналу Живого Слова добре сповнило свою ролю. Після появи другого числа треба сподіватися, що ініціятива не стане солом'яним вогнем. А це свідчитиме, що 10-тий нюйорський Відділ ОДВУ став на твердий шлях розгартання своєї впливів у громадському житті.

Слідуюче число журналу появиться за чотири тижні тому, що 5-того листопада ц. р. ОДВУ в Ню Йорку відзначатиме святковими сходинами роковини Листопадового Зриву.

яг.

УВАН до українського громадянства

14 листопада 1918 року в столиці Незалежної Української Держави — Києві — була утворена Українська Академія Наук.

Організація Академії пішла швидким темпом, бо українські вчені прагнули розвитку своєї інституції. За короткий час Академія мала до розпорядження велику кількість приміщень для наукових інститутів, об'єднала існуючі всі інститути, дістала кілька великих бібліотек і музеїв.

Видатні вчені, частина з яких були вже членами інших академій, стали членами Української Академії Наук, з них, такі як Федір Вовк, Володимир Вернадський, Степан Тимошенко, що тепер є професором університету в Паоло Алто.

Також членами Академії були: М. Грушевський, С. Єфремов, А. Кримський, Кравчук, П. Тутківський, Дм. Багалій, Воблий, Корчак-Чепурківський, Опоків, М. Сумцов, Д. Яворницький, Гнатюк, В. Щурат і багато інших.

1921 року большевицько-комуністичні війська остаточно окупували Україну, але до наступу на українську науку і церкву большевики перейшли не зразу. У. А. Н. продовжувала існувати, хоча частина академіків виїхала з батьківщини.

1923-27 роки були часом великого розвитку української науки, як по відділах гуманітарних, так і природничих. За кілька років були видані сотні томів наукових праць.

1928 рік був початком руїни У. А. Н., а вже з середини 1929 року, одночасно з натиском на всі прояви української культури, а також і на церкву, одночасно з наступом на українського селянина, большевики почали розгром і українське незалежної науки. Багато вчених — Єфремов, Слабченко, Голоскевич та інші були заарештовані. 1930 року відбувся відомий процес СВУ, на якому підсудні були і академіки, на чолі з С. Єфремовим.

З 1931 року почалась плянова ліквідація УАН, обмеження її самостійности і введення нових членів, замість заарештованих і звільнених українців-академіків. Нові академіки були здебільшого іншої національности і призначалися за вказівками з Москви.

1933-1934 роки були відзначені особливо великою кількістю чужинецьких учених, які заміняли в У. А. Н. українців. Неодмінним секретарем Академії, замість великого українського вченого А. Кримського, був призначений молодий учений комуніст-росіянин А. Палладін, якого згодом вибрали Президентом Академії, хоча по суті ця людина є цілком ворожа українському народові.

Українська Академія Наук, як українська інституція, була цілком знищена, український напрям її діяльности зник.

У. А. Н стала провінційною філією Москви. Справжні українські вчені були в концтаборах, безробітні, або виїхали з України.

Лише 1945 року частина українських учених, що опинилась поза залізною заслоною, заснувала Українську Вільну Академію Наук, що має завдання плекати і розвивати несфальшовану вільну українську науку.

За 5 років своєї праці УВАН об'єднала у своїх відділах та секціях велике число українських науковців, відбула низку наукових конференцій і сесій, видала понад 60 наукових праць і оглядів.

Ці праці побачили денне світло тільки завдяки прихильній настанові і розумінню ваги української науки і культури серед широких кіл українського громадянства на еміграції.

В ЗДА УВАН об'єднує зараз 65 чоловік науковців, серед яких є давні імігранти і новоприбулі, є професори американських університетів і дійсні члени наукових інституцій.

Перед УВАН в ЗДА стоять такі завдання:

1. Репрезентувати українську науку перед американським світом і активно розпочати свою працю в цьому напрямі.
2. Для освідомлення про свою працю улаштовувати наукові конференції.
3. Поширювати музей-архів, який уже має багатий матеріял, і влаштовувати періодичні виставки досягнень української культури.
4. Видавати наукові праці англійською та українською мовами.

Для постійної допомоги розвитку діяльности УВАН в ЗДА засновується Фундація. Дійсним членом Фундації може бути кожний повнолітній громадянин, або організація, які вплатять відповідну суму, як одноразову або річну вкладки.

Між одноразовими вплатами відрізняються:

1) Члени-фундатори вносять 500 долярів;
2) Члени-меценати вносять 250 долярів;
3) Члени-добродії вносять 100 долярів.

Між річними вкладками усталено такі категорії:

4) Члени спомагаючі річно 25 долярів;
5) Члени звичайні річно 10 долярів;
6) Члени прихильники річно 5 долярів.

Цим звертаємося до українського громадянства в ЗДА з гарячим закликом вступати в члени ФУНДАЦІЇ УВАН в ЗДА і цим матеріяльно підтримати справу Української Науки.

Всім членам Фундації — фундаторам, меценатам і добродіям Академія надішле грамоти, а членам спомагаючим, звичайним і прихильникам буде надіслано членські квитки ФУНДАЦІЇ УВАН.

Тимчасова Управа Фундації: Проф. І. Чикаленко, М. Скубова, П. Задорецький, С. Дембіцький К. Лисюк, М. Кекало.

Наша адреса: Mykyta Kekalo 149, Ave „A“. New York 3 N. Y.

ЛІТАК ДЛЯ ПЕРЕВОЗУ АТОМОВОЇ БОМБИ ОСІВ НА КОРАБЛІ.

Вашингтон.—Перший раз виявлено, що великі літаки, які мають перевозити атомову бомбу, осідають на літаконосцях, розставлених на морю. Команда воєнної фльоти згадує, що літак марки AJ зробив удачну пробу. Він летить зі швидкістю 350 миль на годину. Оця оповістка потверджує можливість перевозу атомової бомби літаком з корабля у призначене місце. Вправи переведено недавно на побережжі Вирджінії.

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ

що вплинули, за згодою Українського Конґресового Комітету, до Американського Комітету Допомоги УСХС на цілі Української Санітарно-Харитативної Служби в Европі (за час від 1 грудня 1949 по 15 вересня 1950)

Коляда „Чорноморської Січі" в Джерзі Сіти (Антін Шаран) — $100.

Василь Ко (Ню Йорк) — $42,22 на хворих; $42,22 — на інвалідів; $42,22 на сиріт, як свої тижневі заробітки, — разом: $126, 66.

З коляди Відділу „Самопомочі" в Джерзі Сіти — $50.

З Листопадового Вечора Відділу „Самопомочі" в Джерзі Сіти — $15,25.

Від Богд. Ясінського, як чистий дохід з Листопадового Свята Осередку СУМ в Милвил, Н. Дж. — $75.

Т-во „Дністер" (Ню Йорк) — $80.

Через о. Ол. Улицького з коляди скитальців у Вилмінґтон, Дел. — $77,50.

о. Мих. Мартинюк (Коговз, Н. Й.) з коляди в парафії — $70.

Збірка Сергія Терентюка з Клівленд, Огайо, серед громадян і на місячних сходинах Орг. ООЧСУ — $51,50.

Збірка о. Евг. Бартоша (Нентікок, Па.) — $75,50.

Збірка Мих. Матіяша в Нюарку — $116,32.

Відділ 412 УНС в Норт Белмор, Н. Й., через дир. Степана Ковальчука — $129,10.

Збірка о. Л. Білоскірки (Аліквіпа, Па.) — $72,90.

о. Андрій Хлистун (Вилкс Бері, Па.) — $15,00 та його збірка серед парафіян $36,00, — разом: $51.

Збірка о. Е. Теодоровича (Бронкс, Н. Й.) — $33.

Збірка о. Д-ра Івана Біланича під час свяченого в Бервіку, Па. — $25,03.

Збірка о. Богдана Осідача на свяченім у Джанстави, Па. — $31,20.

Збірка о. П. Липина (Честер, Па.) — $10,25.

Збірка Ів. Черника, Вол. Мельника і Зен. Кохановського серед працівників Ф-ми Ріндс Спрінґ Ко. у Филаделфії (М. Луцький — $2,00; по $1,00: І. Слонський, О. Романик, А. Стадницький, З. Цісик, О. Гриценко, В. Порвен, В. Медуха, М. Субтельний, В. Костюк, П. Ямюк, Н. Сум, Д. Сенюх, П. Ольговецький І. Черник, О. Сушків, В. Мельник, Лівчак, Левицька, Ів. Сеник, О. Филипович, Марія Луців, В. Посполітий, Анна Бабій, Ір. Медуха, Дарія Меґик, Лідія Береза, Дарія Черник, О. Ортинський, А. Білий, М. Малішевський та $4,25 дрібних пожертв), — разом $36,25.

Збірка о. Осипа Галиша у Вунсокет, Р. Айл. (по $5,00: о. Ос. Галиш; по $2: М. Романів, М. Орловський, Т. Кльовань; по $1: С. Орловська, Д. Деренюк, М. Зарицький, А. Кунь, А. Качала та Церква Св. Михайла в Вунсакет — $10), разом $26.

Вілліям Пуйда (Порт Ричмонд, Н. Й.) — $25,00.

Збірка Відділу 117 УНС „Запорозька Січ" в Ню Йорку (через П. Василькова) — $20,00.

По $15,00: Координаційний Комітет в Йонкерсі (через М. Шашкевича) і Т-во „Українська Єдність" в Ню Йорку (через В. Хомицького).

По $10,00: Лідія Осінчук (Н. Йорк); Відділ „Самопомочі" в Шікаґо; Стефанія Галичин (Джерзі Сіти); Вілліям Джус (Бабилон); Юр. Мачуда (Черівил, Па.); о. П. Понятишин, Пітсбурґ.

Збірка „Спілки Української Молоді" у Филаделфії, переведена Вол. Ткачем і В. Лавром — $12,00.

Із збірки, пересланої о. Вол. Возняком (Вашинґтон) — $12,75.

Збірка д-ра Гр. Лужницького в Бабилоні — $11,25.

Збірка Василя Шеремети в Нюарку, Н. Дж. (В. Шеремета — $2,00 і по $1,00: І. Фурда, Н. Басняк, А. Стечишин, Р. Набережний, М. Базилюк, А. Андріюк, П. Жидовський, М. Кормило, М. Іванюк), — разом: $11,00.

Збірка Вол. Чижович (Відділ „Самопомочі") у Филаделфії — $10,79.

Збірка Ів. Рожанківської у Филаделфії (по $1,00: О. Татомир, О Бережницький, В. Дубчак, Р. Семків, С. Рожанківська), разом $5,00.

Збірка Вас. Варнича в Дітройті (по $1,00: д-р. П. Конюх, В. Авраменко, А. Слюсарук, М. Шавала, В Цимбаліст, Б. Черниш, Я. Дужий та дрібних пожертв $2,75), разом $9,75

Збірка о. Ігнатія Галушки (Джанет, Па.) — $17,00

Збірка інж. Олекс. Гладишовського в Бетлегем, Па. — $11,50.

Збірка о. Марка Гіля (Ґрейт Медовс, Н. Дж.) — $21,00.

Поритко Дамян, Филаделфія — як зворот позички, затягненої в УСХС в Европі — $100.

Збірка Ів. Солтівського в Елизабет — $5,75.

Збірка Богд. Голди в Елизабет — $3,75.

Збірка Юлії Полянської в Елизабет (по $1,00: М. Пінковський, Я. Січинський, І. Стасюк, Рябець та дрібні жертви — $1,50), — разом $5,50.

о. Евг. Мацелюх (Ривергед, Л. Айл.) збірка — $5,96.

Збірка о. Романа Боднара, Шенандо, Па. (Ів. Дончак — $4,00; о. Р. Боднар та Ів. Прибольський — по $2,00; по $1,00: М. Верещак, І. Литвак, І. Павлищак, А. Сим, П. Вислоцький, С. Джубинський, М. Стрик та ще дві особи з нечиткими прізвищами), — разом $17,00.

Збірка о. Т. Пришляка у Випанні, Н. Дж. (о. Т. Пришляк — $5,00; по $1,00: Г. Сараб, А. Родак, Анаст. Кіцак, Ольга Кадрич, Ів. Царук, В. Біленький, В. Мартинець, І. Кусій, М. Бойчук та дрібна збірка — $8,00) разом: $22,00.

Збірка Андрія Бука, Джерзі Сіти — $11,50.

Збірка Відділу „Самопомочі", переведена О. Гоянюком у Трентоні (І. Комендант, С. Шабатура, д-р. І. Докторук, О. Гоянюк, З. Федорович, І. Харів, В. Христоріз, інж. Т. Левицький, О. Пліщук, С. Петруняк — всі по $1,00 та дрібних жертв $3,50), — разом $13,50.

Збірка о. Д. Гулина, Фол-Ривер, Масс. (о. Д. Гулин, п-во Шовські, Анна Хомяк і Й. Рак — по $2,00; Анна Кот і Ковальчук Ів. — по $1,00 та Лапка $0,25), — разом $10,25.

Збірка інж. Ів. Куземського)Филаделфія) — $12,00.

Збірка дир. В. Блавацького в Филаделфії (по $1,00: Коцюбінський, В. Блавацький, Дармограй, Т. Стеблій, С. Смагінський, І. Гортяк, Рудакевич, Швед, О. Главач, М. Колцюкевич, Надрага та дрібних пожертв $1,75), — разом: $12,75.

Збірка Вас. Папіжа, Дітройт — $7,30.

Збірка о. Петра Білона, Джанет, Па. (М. Степаник — $2,00; о. П. Білон — $1,00 та Д. і М. Терпко — $1,00), разом $4,00.

Збірка о. Романа Ганаса (Кортис Вей, Мер.): по $2,00: М. Зобків, В. Яницький, А. Яременко, В. Яшун, Т. Попович, Герасименко — $1,00; В. Кобрин $0,50 та збірка в церкві — $18,66), — разом: $30,16.

Збірка Відділу „Самопомочі" у Филаделфії, переведена О. Бакасм і переслана о. Миросл. Хариною (А. Мельник — $5,00; Марійська Дружина — $5,00; о. М. Харина — $2,00; О. Сеник — $1,00 та дрібних жертв — $3,50), — разом: $16,50.

Збірка в Латроб, Па. (прізвищ просять не оголошувати) — $16,25.

Збірка Юл. Павчака, Бруклин, Н. Й. (Ю. Павчак, А. Бодак, Ю. Вісько, Г. Сокіл, М. Ваглай — по $2,00 і П. Дубовецький та М. Кіт — по $1,00), разом $12,00.

Збірка Степана Максимяка в Джерзі Сіти — $15,75.

Збірка Вол. Вудкевича в Амстердамі, Н. Й., переслана о. Миросл. Мищишиним (В. Мельничук — $3,00; о. М. Мищишин — $2,50; Я. Почапський, Т. Михаськів — по $2,00; В. Юркевич, В. Іванців, Д. Мельник, П. Мажак, інж. Т. Лаба, Остапюк, М. Сірий, Я. Малюца, д-р. Левицький, Прийма, М. Сайс, д-р. Антонович, В, Варабаш та пан Х. (прізвище нечитке) по $1,00), — разом $23,50.

Збірка о. Волод. Пашковського в Едвардсвіл, Па. (о. В. Пашковський, Мих. Сильчак, Марія Келлер — по $5,00; по $2,00: О. Солтисик, П. Газда, І. Кирик, В. Головчак; по $1,00: І. Кацаба, М. Орсоп, П. Заболотний, П. Престаш, А. Лимич, Й. Зеляско, Р. Лучин, Т. Качмарська, Анна Візул, Юлія Крохмалюк, А. Любарська, Олена Барна, Текля Воднар, Ол. Вертела, П. Мороз, Євфимія Іванів, Варв. Даміян, І. Блищак, А. Заболотна, Мар. Козак, М. Максимяк та дрібні жертви $1,00), разом $45,00.

Збірка о. О. Засійбіди в Бингемтон, Н. Й. — $24,50.

Збірка Юлії Кучер в Карнеґі, Па. (М. Коцік, С. Дрозд, Б. Сикел, А. Залецька, І. Залецький, мол., І. Патрош, Т. Возняк, П. Войтович, М. Войтович, Л. Шараневич, Т. Масляний, А. Головата, А. Тварок, З. Чайка, О. Копко, В. Копко, П. Карабін, І. Залецький, старший, С. Залецький, М. Залецький, З. Судяк, А. Юшак, Є. Тимусь, В. Гелемай, М. Михаіл, П. Хома, І. Копко, Соф. Матвійчук, І. Чава, Олена Косс, М. Богдан, А. Малицька, В. Пиш — всі по $1,00 та дрібних жертв $2,50), — разом $36,50.

Збірка А. Теплюха (через о. В. Довговича) в Елмайра Гайтс, Н. Й. (по $1,00: о. В. Довгович, А. Теплюх, М. Осташівський, Г. Левушмол., Т. Чех, С. Макаровська, С. Гайдук, М. Макаровська, Ю. Виць, С. Стець, І. Ващишин, В. Мовчан, Й. Стець та дрібних жертв $1,00), разом $14,00.

Збірка П. Литвина, Маямі, Флоріда (по $2,00 — П. Литвин і М. Клюфас; по $1,00 — М. Пилипчук, М. Максимович, Т. Максимович), — разом $7,00.

Збірка Мик. Мудрейка, Ню Йорк (по $5,00 — П. Стасюк, С. Ковбаснюк; по $2,00 — С. Лячко; по $1,00 — Ярема, В. Воробець, Т. Леськів, І. Федоренко, О. Сторожак, В. Заклинський, М. Чміль, М. Ромашко, Р. Фенчинський, Ф. Ромашко, Пралінко, М. Сам, І. Сам та дві особи з нечиткими прізвищами), — разом $27,00.

По $5,00: д-р. Я. Восвідка (Нюарк); мгр. О. Смаль (Нюарк); Тома Флора (Шикаґо); Ів. Кравчишин (Шикаґо); о. Мирон Головінський (Мінерсвіл); о. В. Стебельський (Мінерсвіл); Н. Н. із Стемфорду; Яр. Салдан (Честер); Вас. Загаєвич (Н. Й.); П. Парницький (Бронкс); Маріян Мостовик (Н. Йорк); Р. Кузів (Н. Й.); М. Дзюма (Н. Й.); В. Пархуць (Н. Й.); Мих. Коваль Н. Й.); Миколо Скасків і друзі Н. Й.); д-р. М. Грушка (Лапір); д-р. Л. Борух (Лапір); Допомоговий Комітет для скитальців у Лорейн, Огайо (через о. В. Пелліха); д-р. Роман Осінчук (з відчиту в Бруклині); Родина о. Є. Дихдали (Фреквил, Па.); о. Б. Волошин (Вотервліт).

По $2,50: Збірка д-ра П. Конюха (Дітройт) та збірка П. Поліщука (Ню Йорк).

По $2,00: Й. Яхницький (Ню Гевин); М. Кічула (Честер); Ів. Пеленський (Нюарк); А. Спяк (Вотервліт); мгр. О. Губчак (Шикаґо); Тома Рудий (Белвил) та збірка Ірени Решетилович (Дітройт).

По $1,50: о. С. Гриньох (Вашинґтон); збірка Ольги Жук (Ню Йорк).

По $3,00: о. Антін Ворса; д-р. Мир. Мичковський; о. В. Грабець; збірка Льва Зварича; д-р. Й. Яворський; д-р, О. Лебедович; д-р. Ольга Коропей; збірка Надії Литвиненко.

По $1,00: о. Е. Онуферко; В. Любчик, А. Любчик, о. Я. Кекіш, Р. Кекіщ, П. Красновіс, К. Зелінка, І. Зелінка, о. Л. Чапельський, о. Т. Дурбак, о. П. Шкмайський, В. Волянський; А. Комондончук; о. Й. Гаврилишин; О. Захарків; К. Орлянський, Стефа Хомицька (6 років); Р. Сухий: Ів. Покладок; о. Роман Лободич; о. Мик. Збир; Марія Клячко; Т. Семаківський; Марія Заячківська; о. В. Лар; о. Н. Баранецький; о. Й. Атаманюк; о. Т. Атаманюк; д-р. В. Онуферко; о. Й. Чайківський; І. Скочдополь; М. Лисогір; Ю. Таращук; А. Чубатий; Ева Стех; Ірина Костунюк; О. П. Боднар; д-р. Б. Чехут; Мир. Кальба; М. Воробець; Ів. Воробець; М. Проців; проф. М. Грабовенський; Ів. Процишин; П. Кічула і Марія Нич.

Всього вплинуло $2.210,92.

Поіменно подаємо лише тих, яких прізвища можна було відчитати в збіркових листах. Через нечиткість письма деяких жертводавців і збирачів — подана лише загальна квота пожертв із зазначенням місцевостей та осіб, що переводили збірку.

Усім Вш. Жертводавцям і Збирачам, а також Редакції газ. „Свобода" за безплатне вміщення наших публікацій, Комітет висловлює найсердечнішу подяку.

Просимо інші часописи, прихильні цілям Українського Червоного Хреста, передрукувати цей виказ.

За Комітет Допомоги УСХС в Америці:

Д-д. Я. Восвідка, д-р. Т. Воробець, Ф. Дудко, д-р. Т. Олесюк, д-р. Р. Осінчук.

ПРАЦЯ

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую брата **МИХАЙЛА ЦАРА**, з повіту Сянок, села Монастирець. Хтоби знав про него або сам, прошу з голоситись до

MYKOLA CAR
Cherate Rue de cure 53
Pr. Liege — Belgia

ВЛАДИСЛАВ ПАЛЮХ з Буцнева, пов. Тернопіль, пошукує свого брата **ІҐНАТІЯ ПАЛЮХ**, колись перебував в Бруклині. Хто знає про него, або він сам, голоситись до:

WLADYSLAW PALUCH
Kozuchaw, Ulica Roosewelta No. 9.
Woj. Zielona Gora, Poland.

Пошукую **ОСИПА СИМ** із дружиною та дочкою Ганею., які перебували в околиці Вірджінія, Areda Dairy Farm, **Areda Virginia**, як і рівнож **ЯРЕНКА ДМИТРА**, який перебував у Авсбурґу. Хто про них знає або вони самі, прошу голоситись до: **Mychailo Lys, 41 Cedar Street, Amsterdam, N. Y.**

КОНФЕРЕНЦІЯ ЖИДІВ В СПРАВІ ДОПОМОГИ ДЛЯ ІЗРАЇЛЯ.

Вашинґтон. — Тут з'їхалися 1,200 представників 44 провідних жидівських організацій Злучених Держав для випрацювання програми, як допомогти Державі Ізраїля перевести нових 600,000 жидівських імігрантів в найближчих трьох роках. Це перший раз від заложення держави Ізраїля з'їхалися всі відтінки американських жидів, як сіоністів, так і несіоністів, для спільної цілі. Головну промову виголосив ізраїльський міністер фінансів, Еліезер Каплан. Конференцію скликали американські жидівські бизнесмени.

● Комуно-китайський уряд казав публично розстріляти 16 китайців, обвинувачених в шпигунстві на користь національно-китайського уряду.

● Бельгія заборонила всю комуністичну пресу для збройних сил. — Заборону мотивується тим, що комуністична критика акції О. Н. в Кореї має на меті підірвати мораль вояків.

● В Гаїфі ізраїльці з великими почестями відкрили цвинтар християнських вояків, що згинули в ізраїльській армії в боротьбі за незалежність країни.

● Всі британські амбасади в Европі дістали доручення зосередити пошукування за пропавшим з Фінляндії проф. Понтекорво, британським спеціялістом атомової енергії. Американська розвідка помагає в розшуках.

ТАРЗАН, ч. 2460. Тарзан на рятунок.

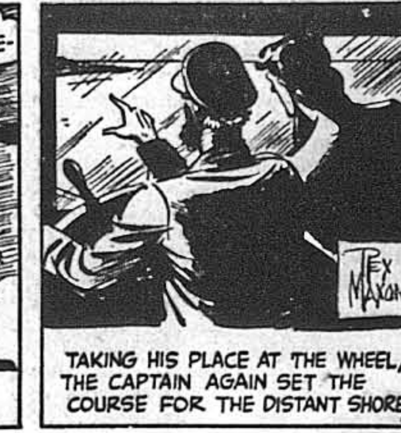

Коли капітан боровся даремно, прийшла поміч.

Боротьба була коротка...

...і в одній хвилі грубий моряк лежав оголомшений на покладі.

Зайнявши своє місце при кермі, капітан знову скерував корабель до віддаленого побережжя.